

POWIAT BIELSKI

PRZEWODNIK

o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej,
pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób
z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim

Starostwo Powiatowe w Bielsku-Białej, Wydział Zdrowia
wydanie dziewiąte, sierpień 2025 rok

Szanowni Państwo,

z przyjemnością przekazuję w Państwa ręce zaktualizowany Przewodnik informujący o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim.

Zaburzenia zdrowia psychicznego dzieci i dorosłych stanowią coraz poważniejszy i wciąż narastający problem społeczny, za którym kryją się indywidualne problemy naszych mieszkańców, ich rodzin i całych środowisk. Na pogłębienie problemów ze zdrowiem psychicznym niewątpliwie, niekorzystnie wpłynęła pandemia wirusa SARS COV-2 oraz wojna w Ukrainie. Ochrona zdrowia psychicznego stanowi wyzwanie nie tylko dla rządu, służby zdrowia, ale także dla lokalnych samorządów.

Niniejsza publikacja ma na celu ułatwienie znalezienia kontaktu, a co za tym idzie profesjonalnej pomocy adekwatnej do problemu poprzez zaprezentowanie w sposób przejrzysty informacji na temat dostępnych form opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, aktywizacji zawodowej i nie tylko, na terenie Powiatu Bielskiego i Miasta Bielsko-Biała. Do korzystania z Przewodnika zachęcam nie tylko osoby z doświadczeniem choroby psychicznej, ale także osoby szukające informacji w celu pomocy osobom bliskim, rodzinie i znajomym.

Tegoroczną wersję Przewodnika wzbogaciliśmy po raz kolejny o tematyczny artykuł z zakresu zdrowia psychicznego. W tym roku jest on poświęcony relacjom międzyludzkim, które to odgrywają kluczową rolę w zdrowiu psychicznym nas wszystkich. Pozytywne, bliskie relacje pomagają redukować stres, poprawiają samopoczucie, wspierają w trudnych sytuacjach i zwiększają poczucie przynależności. Brak takich relacji lub ich negatywny charakter może prowadzić do niskiej samooceny, samotności, depresji, izolacji i innych problemów zdrowotnych. Problemy zdrowotne ograniczają z kolei możliwość prowadzenia produktywnego życia społecznego i ekonomicznego niezbędnego dla zdrowia.

Artykuł pt. **„Relacje międzyludzkie i ich wpływ na zdrowie psychiczne”** napisała pedagog, absolwentka Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Warszawie, trenerka psychoedukacji i socjoterapii, międzynarodowy Coacha ICF, mediatorka sądowa, trenerka prowadząca procesy rozwojowe dla osób indywidualnych i biznesu.

Mając na uwadze trafność niniejszej publikacji, zachęcam Państwa do lektury oraz dzielenia się sugestiami i oczekiwaniami wobec kolejnych aktualizacji, poprzez przekazywanie informacji na adres zdrowie1@powiat.bielsko.pl.

STAROSTA

Andrzej Pionka

Relacje międzyludzkie i ich wpływ na zdrowie psychiczne

Praca, szkoła, obowiązki domowe, presja wyników i ciągła obecność ekranów skutecznie odciągają naszą uwagę od tego, co naprawdę ma znaczenie – od relacji z drugim człowiekiem. W codziennym pędzie często brakuje nam czasu na prawdziwą obecność, bliskość, rozmowę. Tymczasem to właśnie relacje międzyludzkie – te głębokie, autentyczne, pełne wzajemności – stanowią fundament naszego zdrowia psychicznego i jakości życia.

Nie są dodatkiem. Nie są luksusem. Są potrzebą – taką samą jak sen, jedzenie czy poczucie bezpieczeństwa. Współczesna psychologia i neurobiologia zgodnie potwierdzają: człowiek potrzebuje relacji, by zdrowo funkcjonować. Ich brak może prowadzić do poważnych konsekwencji.

Dlaczego relacje są tak istotne?

Relacje to coś więcej niż tylko kontakt z drugim człowiekiem. To przestrzeń, w której czujemy się widziani, słyszani, ważni. W której możemy być sobą – bez masek, udawania i lęku przed oceną. Dobrze funkcjonujące relacje wzmacniają naszą odporność psychiczną. W momentach kryzysu stanowią bufor, który pozwala lepiej radzić sobie z trudnymi emocjami i wracać do równowagi.

Kiedy jesteśmy otoczeni życzliwością, wsparciem i zrozumieniem, rośnie nasze poczucie sensu. Czujemy się bezpiecznie wiedząc, że przynależymy do grupy, jesteśmy częścią czegoś większego. Możemy podzielić się sukcesami, ale też mamy na kim oprzeć się, gdy jest ciężko. Taka równowaga – dzielenia radości i trudności – buduje głębokie więzi, które nadają życiu prawdziwą wartość. To właśnie w relacjach opartych na wzajemnym wsparciu odkrywamy, że nie musimy iść przez życie sami. Razem stajemy się silniejsi, bardziej odporni na przeciwności losu i zdatni do czerpania w pełni z dobrych chwil.

Z drugiej strony brak relacji – albo ich niska jakość – może powodować szereg trudności emocjonalnych. Samotność, jest jednym z czynników mogących prowadzić do depresji, wypalenia zawodowego i problemów zdrowotnych - nawet jeśli fizycznie jesteśmy wśród ludzi, ale nie czujemy się z nimi związani. Dlatego właśnie tak ważne jest, by zatrzymać się i zastanowić: jak wyglądają moje relacje? Czy są źródłem siły, czy przeciwnie – wyczerpują mnie?

Kiedy relacja jest naprawdę wspierająca?

Nie każda relacja działa na nas korzystnie. Czasem bywa toksyczna, trudna, bardziej obciążająca niż wspierająca. Dlatego warto przyglądać się swoim więziom z uważnością. Zastanowić się, jak się czujemy po spotkaniu z konkretną osobą. Czy odczuwamy spokój, lekkość, inspirację? Czy raczej złość, zmęczenie albo poczucie winy?

Relacje wspierające to takie, w których możemy być sobą – autentyczni, prawdziwi. Czujemy się wysłuchani i zrozumiani. Nasze potrzeby są zauważane, a emocje akceptowane. Relacja nie musi być idealna, ale ważne, żeby była szczerą, opartą na wzajemności i szacunku.

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

Zdarza się, że w niektórych relacjach próbujemy zasłużyć na uwagę, dostosować się do oczekiwań, nieustannie coś udowadniać. Zamiast budować siebie, tracimy energię na bycie „wystarczającym”. Takie więzi warto rozpoznać i w miarę możliwości ograniczać ich wpływ. Ochrona własnych granic i psychicznego dobrostanu jest nie tylko ważna, ale i konieczna.

Rodzina – przestrzeń pierwszych i najważniejszych relacji

To właśnie w rodzinie uczymy się, czym jest bliskość, jak rozwiązywać konflikty, jak wyrażać emocje i budować zaufanie. Relacje rodzinne mają ogromny wpływ na nasze późniejsze życie – na to, jak funkcjonujemy w związkach, jak wychowujemy własne dzieci, jak reagujemy w sytuacjach trudnych.

Wielu osobom wydaje się, że skoro jesteśmy rodziną, relacje zbudują się same. Niestety – nic bardziej mylnego. Relacje, także te rodzinne, potrzebują uwagi, zaangażowania i czasu. Należy je pielęgnować – rozmawiać ze sobą nie tylko o obowiązkach, ale o uczuciach, planach i marzeniach. Trzeba słuchać się nawzajem – bez przerywania, oceniania czy doradzania „na siłę”. Warto spędzać wspólnie czas – nie tylko „obok siebie”, ale ze sobą. Dzieci uczą się przez obserwację. Jeśli widzą, że rodzice szanują się nawzajem, potrafią rozmawiać nawet o trudnych sprawach, przyznają się do błędów i okazują emocje – uczą się, że relacja może być bezpieczna. I to przenoszą później do świata.

Przyjaźń – dobrowolna, ale równie istotna

Przyjaźń jest jedną z tych relacji, które wybieramy. Nie wynika z obowiązku, kontekstu zawodowego czy rodzinnego. Dlatego bywa tak cenna. Przyjaciół to ktoś, komu możemy się zwierzyć, kto zna nas bez „upiększeń” i mimo to jest blisko. Ktoś, kto wspiera nie tylko wtedy, gdy jest dobrze, ale i w chwilach, gdy wszystko się sypie.

Dobra przyjaźń wymaga czasu, cierpliwości i szczerości. Nie musi oznaczać codziennego kontaktu – wystarczy świadomość, że ta osoba jest, że mogę zadzwonić, napisać, poprosić o pomoc. W dorosłym życiu nawiązywanie nowych przyjaźni bywa trudniejsze. Jesteśmy bardziej ostrożni, zapracowani, mniej otwarci. Ale warto podjąć ten wysiłek – relacje nie muszą być liczne, ważne, by były jakościowe.

Relacje w pracy i szkole – społeczna codzienność

Szkola i praca to miejsca, w których spędzamy ogromną część dnia. Jakość relacji w tych środowiskach wpływa bezpośrednio na nasze samopoczucie, motywację i ogólne nastawienie do życia. Dobra atmosfera w zespole, koleżeństwo, wzajemny szacunek – to czynniki, które sprzyjają lepszej współpracy, większej kreatywności i niższemu poziomowi stresu.

Warto na co dzień dbać o te drobne elementy, które budują zaufanie: uprzejme słowo, gest pomocy, zauważenie wysiłku drugiej osoby. Takie „małe rzeczy” mają wielką moc – często zmieniają klimat całego miejsca pracy czy klasy. Jeśli natomiast pojawiają się napięcia, warto próbować rozmawiać o nich konstruktywnie. Uciekanie, ignorowanie problemów, unikanie rozmów – to mechanizmy, które tylko pogłębiają trudności. Dobra komunikacja, także w sytuacjach trudnych, jest podstawą relacji zawodowych i szkolnych.

Jak pielęgnować relacje na co dzień?

Relacje nie są czymś, co „po prostu się ma”. To coś, co się tworzy – codziennie, w rozmowach, spojrzeniach, gestach. Warto pamiętać, że kontakt nie musi być długi – czasem wystarczy krótka wiadomość, telefon, pytanie: „Jak się dziś czujesz?”. Ważna jest jakość, nie ilość.

By relacje były trwałe, potrzebna jest też obecność – nie tylko fizyczna, ale i emocjonalna. Bądźmy tu i teraz, słuchajmy uważnie, odkładajmy telefon na bok, kiedy ktoś do nas mówi. Okazujmy empatię – nie zawsze trzeba mieć gotowe rozwiązania, czasem wystarczy być i wysłuchać.

Nie zapominajmy również o wdzięczności – mówmy bliskim, że są dla nas ważni. Dziękujmy za obecność, za wsparcie, za drobiazgi. To cementuje relację. A gdy pojawiają się trudności – rozmawiajmy. Nie czekajmy, aż coś pęknie. W każdej relacji są lepsze i gorsze dni – ale tylko szczerość i otwartość pozwolą przejść przez nie razem.

Relacje to nie coś dodatkowego. To fundament. Dzięki nim jesteśmy silniejsi, bardziej odporni i szczęśliwsi. Dbajmy o nie z taką samą troską, jak o zdrowie fizyczne. Bo właśnie w drugim człowieku – jego obecności, wsparciu, zrozumieniu – kryje się źródło naszej siły. Nie czekajmy na lepszy moment. Rozmowa, uśmiech, telefon, dobre słowo – to wszystko możemy dać już dziś.

Iwona Marek

Pedagog, Trener Psychoedukacji
i socjoterapii, międzynarodowy Coach ICF

Spis treści

I. WSTĘP	9
II. OPIEKA ZDROWOTNA.....	10
III. POMOC SPOŁECZNA.....	19
IV. ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	23
V. ORZEKANIE O NIEZDOLNOŚCI DO PRACY	27
VI. PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE	32
VII. PORADNICTWO ZAWODOWE I AKTYWIZACJA ZAWODOWA	33

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz.U.2024r. poz. 917) stanowi, iż:

„...zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa...”.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) **zdrowie psychiczne to dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka, a także zdolność do rozwoju i samorealizacji. Zdrowie psychiczne nie oznacza zatem jedynie braku chorób.** Przejawia się również w, poczuciu własnej wartości, zdolności do własnego rozwoju, odpowiedzialności za swoje życie (decyzje, trudności, sukcesy), zaangażowaniu w życie społeczne, pracę, związek.

W Polsce cele, zadania i działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego sformułowane zostały w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego:

- 1) ochronę zdrowia psychicznego zapewniają **organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane,**
- 2) w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym,
- zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy, niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji

Zadania, o których mowa powyżej są realizowane przez działania określone w **Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.**

Jednym z zadań określonych w celach szczegółowych Narodowego Programu jest przygotowanie aktualizowanego corocznie Przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Niniejszy Przewodnik ma za zadanie podniesienie świadomości i wrażliwości wśród mieszkańców Powiatu na problemy osób z zaburzeniami psychicznymi. Jego celem jest usystematyzowanie najistotniejszych, pomocnych informacji niezbędnych do poprawy funkcjonowania w życiu codziennym osób cierpiących na zaburzenia psychiczne oraz ich rodzin. Jednocześnie publikacja przybliży kwestie dotyczące ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym, w tym osobom z zaburzeniami psychicznymi wraz z wykazem instytucji z terenu Powiatu Bielskiego oraz Miasta Bielska-Białej, co powinno ułatwić drogę dla osób szukających instytucji, do których można zwrócić się o pomoc.

II. OPIEKA ZDROWOTNA

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi, zaburzeniami zachowania, uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych spoczywa przede wszystkim na placówkach psychiatrycznej opieki zdrowotnej – w formie świadczeń ambulatoryjnych, dziennych, stacjonarnych i opieki środowiskowej (domowej). Aby uzyskać pomoc lekarza psychiatry należy zwrócić się do poradni zdrowia psychicznego lub w sytuacjach nagłych do Punktów Zgłoszeniowo – Koordynacyjnych (PZK) albo na Izbę Przyjęć. Wizyta taka **nie wymaga skierowania od lekarza**. Pomoc mogą uzyskać także rodziny takich osób, zgłaszając się np. do Punktu Zgłoszeniowo Koordynacyjnego w Centrum Zdrowia Psychicznego. Ponadto opiekę nad osobami z zaburzeniami psychicznymi pełnią również w określonym zakresie placówki podstawowej opieki zdrowotnej i poradnie specjalistyczne.

Punkty Zgłoszeniowo-Koordynacyjne w Centrum Zdrowia Psychicznego są czynne od poniedziałku do piątku w godz. 8-18. Wystarczy przyjść lub zadzwonić, by dostać poradę oraz dowiedzieć się, jaka pomoc jest dostępna i potrzebna w danym przypadku. **Nie trzeba zapowiadać swojego przyjścia ani rejestrować się wcześniej.** Można przyjść ze swoim problemem lub przyprowadzić osobę bliską, której stan jest niepokojący. Specjalista opracuje plan leczenia, a jeśli przypadek zostanie uznany za pilny leczenie rozpocznie się nie później niż 72 godziny od konsultacji w punkcie zgłoszeniowo -koordynacyjnym. Może się okazać, że będą potrzebne regularne konsultacje z psychiatrą, terapia prowadzona przez psychologa – indywidualna lub grupowa, leczenie w trybie dziennym, wizyty domowe pielęgniarstwa środowiskowego, wsparcie od asystenta zdrowienia, osoby po kryzysie psychicznym, która po odpowiednim przeszkoleniu służy pomocą osobom, którzy w kryzysie trwają i ich bliskim. Terapia i leczenie nie muszą odbywać się w tym samym miejscu, w którym jest punkt zgłoszeniowo-koordynacyjny.

Punkt nr 1 znajduje się przy
Poradni Zdrowia Psychicznego

ul. Olszówka 102
43-309 Bielsko-Biała

tel. 33 811 84 12 w. 152

tel. 602 391 719

pzk1-bielskobiala@psychiatria.bielsko.pl

Punkt nr 2 znajduje się przy
Poradni Zdrowia Psychicznego

ul. Krasińskiego 28
43-300 Bielsko-Biała

tel. 33 811 64 11 w. 196

tel. 602 392 818

pzk2-bielskobiala@psychiatria.bielsko.pl

PAMIĘTAJ!!!

Poradnie zdrowia psychicznego przyjmują osoby z wszystkimi rodzajami zaburzeń psychicznych.

- **Narodowy Fundusz Zdrowia** finansuje w zakresie opieki ambulatoryjnej: porady i diagnozę lekarza psychiatry, porady i diagnozę psychologa, sesje psychoterapeutyczne zgodnie z ustawą o zdrowiu psychicznym;
- wizyta u lekarza psychiatry nie wymaga skierowania;
- do psychologa i psychoterapeuty jest wymagane skierowanie od lekarza;
- pacjent obłożnie chory psychicznie (z terenu powiatu bielskiego i miasta Bielska–Białej) ma prawo do bezpłatnych wizyt domowych lekarza psychiatry, psychologa, psychoterapeuty, pielęgniarki, pracownika socjalnego;
- tylko w uzasadnionych sytuacjach pacjent ma prawo do bezpłatnego transportu sanitarnego;
- za świadczenia udzielane na podstawie umowy zawartej z NFZ nie wolno pobierać od ubezpieczonego żadnych dodatkowych opłat, chyba, że taka odpłatność przewidziana jest w odrębnych przepisach;
- w przypadku, gdy pacjent wymaga wykonania badań diagnostycznych w związku z leczeniem psychiatrycznym, skierowanie wydaje lekarz psychiatra a koszty badań pokrywa jednostka kierująca.

Wykaz świadczeń gwarantowanych realizowanych w warunkach ambulatoryjnych psychiatrycznych i leczenia środowiskowego (domowego)

Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1. Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych			
Bielskie Centrum Psychiatrii – Olszówka Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Krasińskiego 28 43-300 Bielsko-Biała	33 811 64 11 w.194 507 491 214	https://www.psychiatria.bielsko.pl/
Bielskie Centrum Psychiatrii – Olszówka Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Olszówka 102 43-309 Bielsko-Biała	33 814 91 96 w. 135 513 497 347	https://www.psychiatria.bielsko.pl/

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
NZOZ Centrum Medyczne „Zdrowie” mgr Maria Grygierzec Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Traugutta 18a 43-502 Czechowice-Dziedzice	32 215 23 49	https://zdrowieczechowice.pl/
Obwód Lecznictwa Kolejowego spzoz Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Traugutta 12 43-300 Bielsko-Biała	33 828 57 67	http://www.olk.bielsko.pl/
2. Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży			
Szpital Pediatryczny Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	ul. Sobieskiego 83 43-300 Bielsko-Biała	33 828 40 00 459 599 010	http://www.szpitalpediatryczny.pl/
Feniks Karel i Wspólnik sp. j. Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	ul. Piekarska 24 43-300 Bielsko-Biała	33 815 60 32	https://czpfeniks.pl/
3. Leczenie nerwic			
Bielskie Centrum Psychiatrii – Olszówka Poradnia Leczenia Nerwic	ul. Olszówka 102 43-309 Bielsko-Biała	33 814 91 96 w.129 w.165	https://www.psychiatria.bielsko.pl/
4. Świadczenia psychologiczne			
Feniks Karel i Wspólnik sp. j. Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży	ul. Piekarska 24 43-300 Bielsko-Biała	33 815 60 32	https://czpfeniks.pl/
Śląska Fundacja Błękitny Krzyż Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży	ul. Nad Białką 1b 43-502 Czechowice-Dziedzice	32 215 97 40	https://www.bk-europe.pl/index.php/pl/
Fundacja Zapobiegania i Resocjalizacji Uzależnień „Nadzieja” Poradnia Psychologiczna Punkt Konsultacyjny dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi <i>Poradnia realizuje m.in. Program pilotażowy dot. oddziaływań terapeutycznych skierowanych do osób z doświadczeniem traumy</i>	ul. Zapora 100 43-300 Bielsko-Biała	725 030 122	http://www.nadzieja.bielsko.pl/
5. Leczenie środowiskowe (domowe)			
Bielskie Centrum Psychiatrii – Olszówka	ul. Olszówka 102 43-309 Bielsko-Biała	33 812 30 41 w. 130	https://www.psychiatria.bielsko.pl/
Bielskie Centrum Psychiatrii – Olszówka	ul. Krasińskiego 28 43-300 Bielsko-Biała	33 811 64 11 w. 198, 193 w. 200, 195	https://www.psychiatria.bielsko.pl/

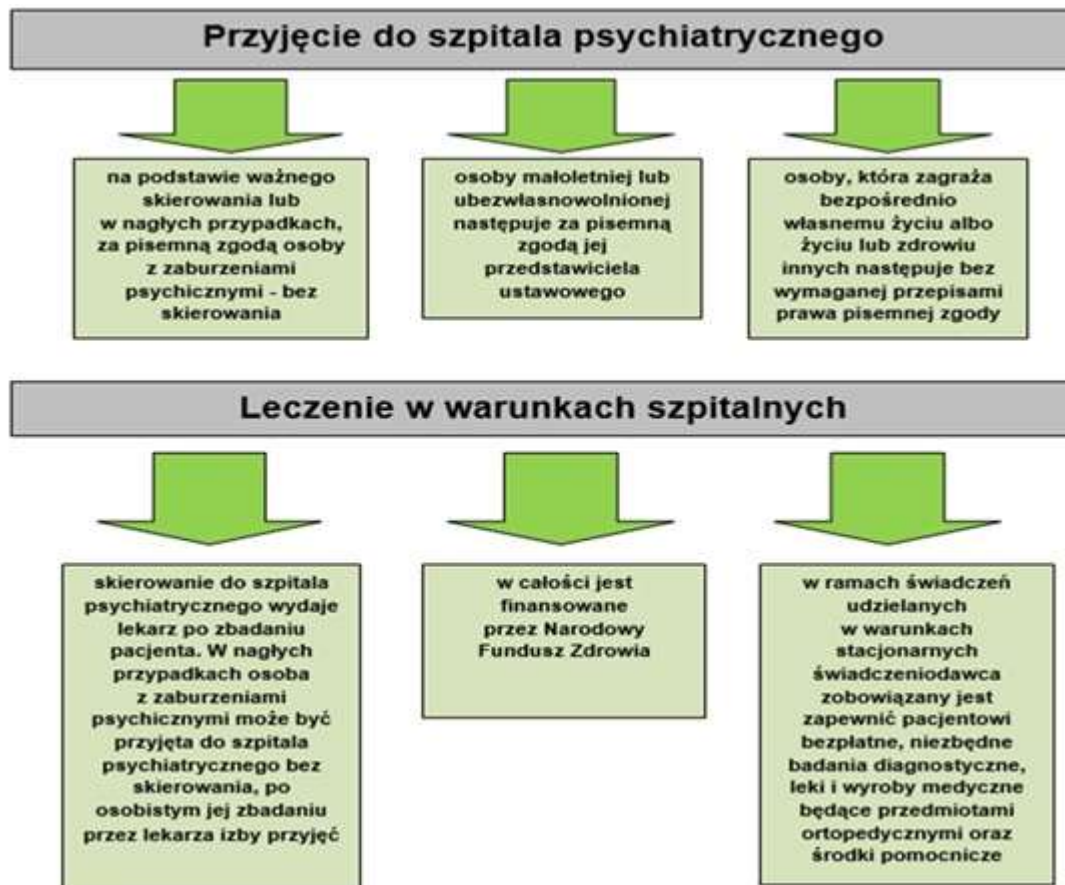

Psychiatryczne leczenie szpitalne zorganizowane jest w szpitalach psychiatrycznych i na oddziałach psychiatrycznych przy szpitalach ogólnych.

W szpitalu podczas leczenia pacjent ma zapewnione **bezpłatnie**, niezbędne badania diagnostyczne, konsultacje specjalistyczne, świadczenia z zakresu profilaktyki, leczenia, pielęgnacji i rehabilitacji, leki, świadczenia terapeutyczne (w tym psychoterapia), działania edukacyjno-konsultacyjne dla rodzin oraz inne świadczenia związane z pobytem. Transport sanitarny realizowany jest zgodnie z odrębnymi przepisami.

PAMIĘTAJ!!!

Skierowanie pacjenta do szpitala psychiatrycznego jest wymagane na oddział dzienny oraz pododdział psychiatryczny rehabilitacyjny, wydawane jest w dniu konsultacji lekarskiej, a jego ważność wygasa po upływie 14 dni. Ważność skierowania ulega przedłużeniu o czas oczekiwania na przyjęcie do szpitala psychiatrycznego pod warunkiem wpisania na listę oczekujących, w terminie do 14 dni od dnia jego wystawienia.

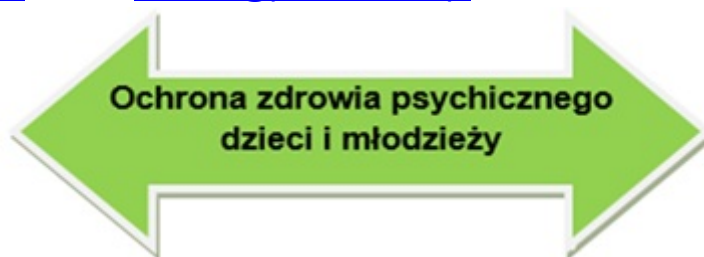
Pacjenci kierowani są na leczenie stacjonarne zarówno przez lekarzy ubezpieczenia zdrowotnego, gabinety prywatne i na mocy postanowień sądu.

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

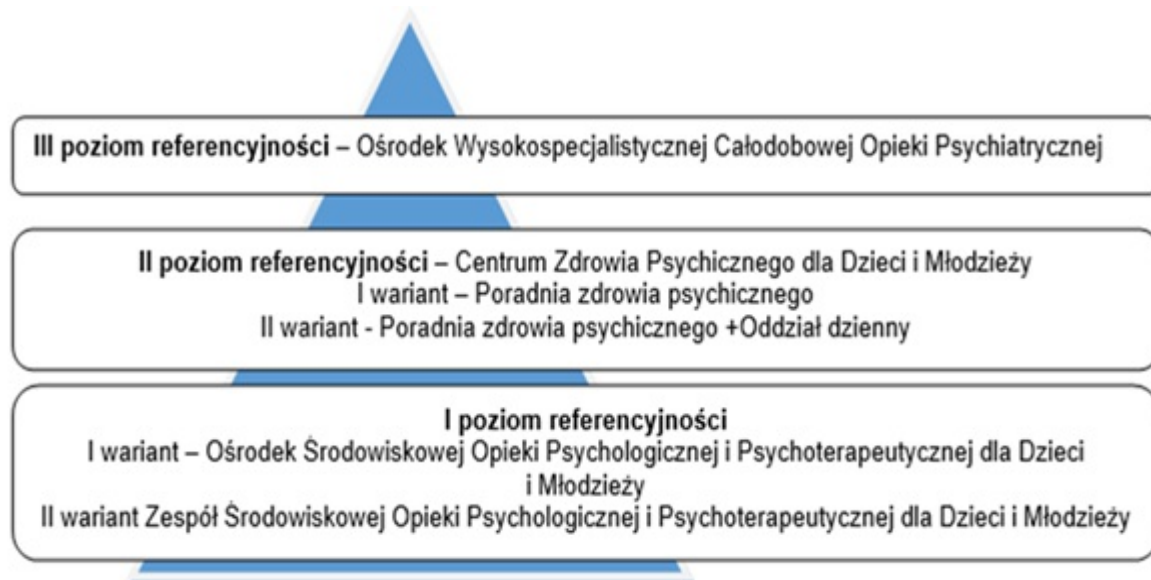
Wykaz świadczeń gwarantowanych w warunkach stacjonarnych psychiatrycznych

Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1. Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych			
Bielskie Centrum Psychiatrii -Olszówka Oddział Psychiatryczny	ul. Olszówka 102 43-309 Bielsko-Biała	33 814 91 96 w.138 w.139	https://www.psychiatria.bielsko.pl/
Pododdział Rehabilitacji Psychiatrycznej	ul. Różana 6 43-300 Bielsko-Biała	33 814 91 96 w.121 608 578 091	
2. Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży			
Szpital Pediatryczny Oddział Psychiatryczny dla dzieci i młodzieży	ul. Sobieskiego 83 43-300 Bielsko-Biała	33 828 40 37 33 828 40 75 33 828 40 00	http://www.szpitalpediatryczny.pl/
3. Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych			
Bielskie Centrum Psychiatrii - Olszówka Oddział Dzienny Psychiatryczny Ogólny	ul. Olszówka 102 43-309 Bielsko-Biała	33 814 91 96 w. 149 513 628 292 33 814 91 96 w. 145	https://www.psychiatria.bielsko.pl/
Oddział Dzienny Psychiatryczny Rehabilitacyjny		513 322 084	
Oddział Dzienny Psychiatryczny Ogólny	ul. Krasińskiego 28 43-300 Bielsko-Biała	33 814 91 96 w. 126	
4. Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży			
Szpital Pediatryczny Dzienny Oddział Psychiatryczny Rehabilitacyjny dla Dzieci i Młodzieży	ul. Sobieskiego 83 43-300 Bielsko-Biała	33 828 40 37 33 828 40 15	http://www.szpitalpediatryczny.pl/
Feniks Karel i Wspólnik sp. j. Dzienny Oddział Psychiatryczny Rehabilitacyjny dla Dzieci i Młodzieży	ul. Piekarska 24 43-300 Bielsko-Biała	33 815 60 32	https://czpfeniks.pl/
5. Świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych			
Bielskie Centrum Psychiatrii-Olszówka Oddział Dzienny Zaburzeń Nerwicowych	ul. Olszówka 102 43-309 Bielsko-Biała	33 811 65 45 w.129 (godz. 12.30 – 14.00)	https://www.psychiatria.bielsko.pl/
6. Świadczenia w izbie przyjęć			
Bielskie Centrum Psychiatrii-Olszówka	ul. Olszówka 102 43-309 Bielsko-Biała	33 814 91 96	https://www.psychiatria.bielsko.pl/

Ponadto na terenie Bielska-Białej działa **Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej** obejmujący swoją pomocą mieszkańców powiatu bielskiego i miasta Bielska-Białej. Ośrodek jest placówką zapewniającą specjalistyczne usługi psychologiczne. W uzasadnionych przypadkach można skorzystać z noclegu w 22 osobowym hostelu (nie dotyczy osób bezdomnych). Ośrodek jest dostępny przez całą dobę, 7 dni w tygodniu, osobom, rodzinom, instytucjom znajdującym się w sytuacji kryzysowej. **Na terenie placówki można też skorzystać z bezpłatnej pomocy prawnej.** Celem pomocy świadczonej przez Ośrodek jest zapobieganie powstaniu lub pogłębianiu skutków trudnych sytuacji życiowych w postaci indywidualnych i rodzinnych kryzysów. O szczegóły zapytaj: **Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej**, **43-300 Bielsko-Biała, ul. Piękna 2, tel 33 814 62 21 lub 33 192 88 797 998 600** – telefon dla osób niedosłyszących i niesłyszących **33 810 07 04** – niebieska linia <https://poik.bielsko.pl/> e-mail kontakt@poik.bielsko.pl,

Nowy model systemu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży składa się z trzech poziomów referencyjnych:

Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, nazywane I stopniem referencyjnym, gdzie pomocy udziela się za pomocą psychoterapii indywidualnej, grupowej, terapii rodzinnej czy pracy z grupą rówieśniczą.

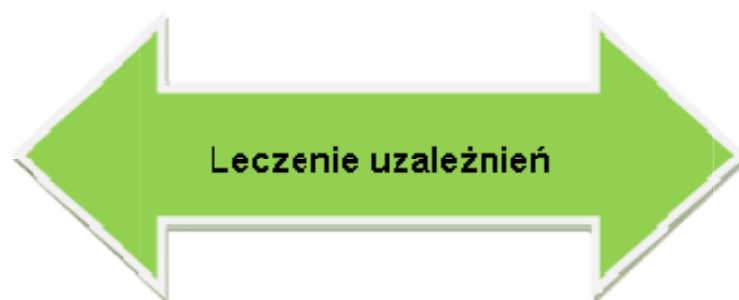
Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, czyli II poziom referencyjności, gdzie pracuje lekarz psychiatra, a pacjenci wymagający intensywniejszej opieki mogą skorzystać ze świadczeń w ramach oddziału dziennego (w wybranych CZP dla dzieci i młodzieży).

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

Na najwyższym III poziomie referencyjności funkcjonuje **Ośrodek wysokospecjalistycznej całodobowej opieki psychiatrycznej**. W takich ośrodkach pomoc znajdują pacjenci wymagający najbardziej specjalistycznej pomocy, w tym w szczególności osoby w stanie zagrożenia życia i zdrowia, przyjmowani w trybie nagłym.

Wykaz świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej dzieci i młodzieży w ramach poziomów referencyjnych

Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
OŚRODEK ŚRODOWISKOWEJ OPIEKI PSYCHOLOGICZNEJ I PSYCHOTERAPEUTYCZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY – I poziom referencyjny			
Śląska Fundacja Błękitny Krzyż Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży	ul. Nad Białką 1b 43-502 Czechowice-Dziedzice	32 215 97 40 510 243 619	https://www.bk-europe.pl/index.php/pl/
Feniks Karel i Wspólnik sp. j. Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży	ul. Piekarska 24 43-300 Bielsko-Biała	33 815 60 32	https://czpfeniks.pl/
CENTRUM ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY - II poziom referencyjny			
Szpital Pediatryczny Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży Oddział Dzienny Psychiatryczny Rehabilitacyjny dla Dzieci i Młodzieży	ul. Sobieskiego 83 43-300 Bielsko-Biała	33 828 40 00	http://www.szpitalpediatryczny.pl/
Feniks Karel i Wspólnik sp. j. Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży Oddział Dzienny Psychiatryczny Rehabilitacyjny dla Dzieci i Młodzieży	ul. Piekarska 24 43-300 Bielsko-Biała	33 815 60 32	https://czpfeniks.pl/
OŚRODEK WYSOKOSPECJALISTYCZNEJ CAŁODOBOWEJ OPIEKI PSYCHIATRYCZNEJ – III poziom referencyjny			
Szpital Pediatryczny Oddział Psychiatryczny dla Dzieci i Młodzieży	ul. Sobieskiego 83 43-300 Bielsko-Biała	33 828 40 00	http://www.szpitalpediatryczny.pl/

Leczenie uzależnień skierowane jest są do osób z zaburzeniami psychicznymi, zaburzeniami zachowania, uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych, jak również ich rodzin.

Opieka zdrowotna wykonywana jest w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Wykaz świadczeń gwarantowanych realizowanych w warunkach stacjonarnych leczenia uzależnień

Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1. Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)			
Śląska Fundacja Błękitny Krzyż Oddział Leczenia Zespołów Abstynencyjnych – Oddział Detoksykacyjny	ul. K. Miarki 11 43-300 Bielsko-Biała	33 812 65 04	https://www.bk-europe.pl/index.php/pl/
2. Leczenie uzależnień na oddziałach dziennych			
Śląska Fundacja Błękitny Krzyż Dzienny Oddział Odwykowy	ul. Nad Białką 1b 43-502 Czechowice-Dziedzice	32 215 97 40 519 452 998	https://www.bk-europe.pl/index.php/pl/
Śląska Fundacja Błękitny Krzyż Dzienny Oddział Odwykowy	ul. Mostowa 1 43-300 Bielsko-Biała	33 822 79 83 513 465 729	https://www.bk-europe.pl/index.php/pl/
3. Świadczenia rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych			
Bielskie Centrum Psychiatrii – Olszówka Ośrodek Rehabilitacyjny dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych	ul. Kaszyska 40A 43-382 Bielsko-Biała	33 818 38 35 w. 180	https://www.psychiatria.bielsko.pl/
Stowarzyszenie Promocji Zdrowia Psychicznego Ośrodek Rehabilitacyjny dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych „Straszny Dwór”	ul. Stalmacha 9 43-502 Czechowice-Dziedzice	32 215 50 05	https://osrodekczechowice.blogspot.com/
4. Świadczenia ambulatoryjne dla uzależnionych			
Śląska Fundacja Błękitny Krzyż Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Nad Białką 1A 43-502 Czechowice-Dziedzice	32 215 97 40	https://www.bk-europe.pl/index.php/pl/

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
Śląska Fundacja Błękitny Krzyż Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Mostowa 1 43-300 Bielsko-Biała	33 822 70 83	https://www.bk-europe.pl/index.php/pl/
Fundacja Zapobiegania i Resocjalizacji Uzależnień „Nadzieja” Poradnia Leczenia Uzależnień (przyjmuje także dzieci i młodzież) Punkt Konsultacyjny dla rodziców dzieci i młodzieży uzależnionych od środków psychoaktywnych	ul. Zaporą 100 43-300 Bielsko -Biała	725 030 122	http://www.nadzieja.bielsko.pl/
5.Świadczenia rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży uzależnionych od substancji psychoaktywnych			
Fundacja Zapobiegania i Resocjalizacji Uzależnień „Nadzieja” Ośrodek Rehabilitacyjny dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych (dla dzieci i młodzieży w wieku 13 – 18 lat)	ul. Barkowska 167 c 43-300 Bielsko-Biała	33 816 07 67	http://www.nadzieja.bielsko.pl/

Wykaz świadczeń gwarantowanych realizowanych w warunkach ambulatoryjnych leczenia uzależnień

Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1. Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia			
Bielskie Centrum Psychiatrii–Olszówka Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	ul. Mostowa 1 43-300 Bielsko-Biała	33 812 30 42 w. 174 513 032 266	https://www.psychiatria.bielsko.pl/
Śląska Fundacja Błękitny Krzyż Poradnia Terapii od Alkoholu i Współuzależnienia	ul. Mostowa 1 43-300 Bielsko-Biała	33 822 79 83	https://www.bk-europe.pl/index.php/pl/
2. Świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol			
Bielskie Centrum Psychiatrii – Olszówka Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych	ul. Mostowa 1 43-300 Bielsko-Biała	33 812 30 42 513 032 266	https://www.psychiatria.bielsko.pl/

III. POMOC SPOŁECZNA

W celu uzyskania pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, należy zwrócić się do najbliższego względem miejsca zamieszkania ośrodka pomocy społecznej - w gminach mogą być to gminne ośrodki pomocy społecznej, w miastach miejsko-gminne ośrodki pomocy społecznej.

PAMIĘTAJ!!!

Ośrodek pomocy społecznej wysyła pracownika socjalnego do osoby, która stara się o przyznanie wsparcia lub pomocy, w celu oceny jego sytuacji życiowej i określenia zakresu dalszej pomocy.

Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Bielskiego

Lp.	Nazwa Ośrodka	Adres	Nr telefonu	Adres mailowy i strony internetowej
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bestwinie	43-512 Bestwina ul. Szkolna 4	32 215 46 58 32 215 46 37	https://gops.bestwina.pl/ gops@bestwina.pl
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Buczkowicach	43-374 Buczkowice ul. Lipowska 730	33 811 77 11	http://gops.buczkowice.pl gops@gops.buczkowice.pl
3.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Czechowicach-Dziedzicach	43-502 Czechowice-Dziedzice ul. Kolejowa 37	32 215 50 98 32 215 23 88 32 215 44 09	http://ops-czdz.pl sekretariat@ops-czdz.pl
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy	43-385 Jasienica 845	33 815 29 92	https://gopsjasienica.naszops.pl/ sekretariat@gops.jasienica.pl
5.	Centrum Usług Społecznych w Jaworzu	43-384 Jaworze ul. Zdrojowa 82	33 828 66 72	https://gopsj.bip.gov.pl/ cus@jaworze.pl

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

Lp.	Nazwa Ośrodka	Adres	Nr telefonu	Adres mailowy i strony internetowej
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozach	43-340 Kozy ul. Szkolna 1	33 817 58 27 33 812 34 60	https://gops.kozy.pl/ gops@gops.kozy.pl
7.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce	43– 353 Porąbka ul. Rynek 4	33 810 60 45	https://gops.porabka.pl/ gops@porabka.pl
8.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczyrku	43-370 Szczyrk ul. Graniczna 1	33 443 21 70 33 443 21 75	https://www.szczyrk.pl/mops,m,m2,142 mops@szczyrk.pl
9.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilamowicach	43-330 Wilamowice ul. Rynek 1	33 499 90 80	https://gops.wilamowice.pl/ gops@wilamowice.pl
10.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilkowicach	43-365 Wilkowice ul. Parkowa 10	33 443 22 55	https://wilkowice.pl/gops/ sekretariat@gops.wilkowice.pl

Postępowanie w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej wszczyna właściwy ze względu na miejsce zamieszkania **ośrodek pomocy społecznej**: z urzędu lub na wniosek osoby, bądź jej przedstawiciela ustawowego, która ubiega się o miejsce w takim domu. Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

W sytuacji, gdy osoba cierpiąca na zaburzenia psychiczne bądź upośledzenie umysłowe lub jej przedstawiciel ustawowy nie wyrażają zgody na przyjęcie do domu pomocy społecznej, a brak opieki zagraża życiu tej osoby, **organ do spraw pomocy społecznej może wystąpić do sądu opiekuńczego wg. miejsca zamieszkania tej osoby z wnioskiem o przyjęcie do domu pomocy społecznej bez jej zgody.**

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny i wynosi nie więcej niż 70% dochodu netto osoby ubiegającej się o przyjęcie (może to być również świadczenie emerytalne lub rentowe). Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej zobowiązana jest ponosić rodzina chorego (małżonek, dzieci, rodzice), ale też gmina, która kieruje wnioskodawcę.

PAMIĘTAJ!!!

W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłaty w domu pomocy społecznej.

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

Placówki pomocy społecznej na terenie Powiatu Bielskiego i Miasta Bielska-Białej

Lp.	Nazwa i adres placówki	Dla kogo przeznaczona	Liczba miejsc
1.	Dom Pomocy Społecznej w Wilkowicach ul. Kościelna 5, 43-356 Wilkowice tel. 33 817 14 91 sekretariat@dpswilkowice.org.pl	Osoby w podeszłym wieku oraz osoby niepełnosprawne fizycznie	62
2.	Dom Opieki „Samarytanin” ul. Bednarska 10, 43-316 Bielsko-Biała tel. 33 814 21 92 kontakt@samarytanin.net.pl	Osoby w podeszłym wieku oraz osoby przewlekle somatycznie chore	91
3.	Ewangelicki Dom Pomocy Społecznej „Soar” ul. Modrzewskiego 25, 43-300 Bielsko-Biała tel. 33 812 61 64 bielsko@luteranie.pl	Osoby w podeszłym wieku	31
4.	Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Córek Bożej Miłości ul. Żywiecka 20, 43-300 Bielsko-Biała tel. 33 816 39 93 dps.cbm@bielsko.opoka.org.pl	Dorośli niepełnosprawni intelektualnie oraz dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie (wyłącznie kobiety)	65
5.	Ośrodek Mieszkalno-Rehabilitacyjny im. Św. Abpa Józefa Bilczewskiego „Razem” ul. Gen. Sikorskiego 48 A, 43-512 Bestwina tel. 33 443 20 31 osrodek@stowarzyszenierazem.org	Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	22
6.	Dom Pomocy Społecznej „Złota Jesień” ul. Zacisze 28, 43-502 Czechowice-Dziedzice tel. 32 215 81 72 biuro@dps.czechowice-dziedzice.pl	Osoby w podeszłym wieku	30
7.	Dom Pomocy Społecznej w Bystrej ul. Klimczoka 80, 43-360 Bystra tel. 33 817 12 12 sekretariat@klimczok.org	Osoby w podeszłym wieku oraz osoby przewlekle somatycznie chore	100
8.	Dom Pomocy Społecznej „Hospicjum” ul. Aleja Armii Krajowej 181, 43-316 Bielsko-Biała tel. 33 814 71 45 sekretariat@dps hospicjum.pl	Osoby przewlekle, somatycznie chore	25
9.	Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15, 43-300 Bielsko-Biała tel. 33 497 91 27 biuro@dpsos-bielsko.pl	Osoby w podeszłym wieku oraz osoby niepełnosprawne fizycznie	57
10.	Dom Pomocy Społecznej dla Przewlekle Chorych ul. Olimpijska 11, 43-346 Bielsko-Biała tel. 33 812 32 47 biuro@dpsolimpijska.bielsko.pl	Osoby przewlekle, somatycznie chore	48
11.	Dom Pomocy Społecznej „Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14a, 43-309 Bielsko-Biała tel. 33 814 24 82 biuro@dpsdn.pl	Osoby w podeszłym wieku	92
12.	Dom Pomocy Społecznej Matki Bożej Nieustającej Pomocy ul. Grzybowa 8, 43-309 Bielsko-Biała tel. 33 817 22 98 sekretariatdps@kikjozefow.org.pl	Osoby w podeszłym wieku	28

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

Osoby z zaburzeniami psychicznymi o pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, w tym udzielanie usług opiekuńczych lub otrzymanie posiłku mogą starać się też w **środowiskowych domach samopomocy**. Domy te świadczą usługi dzienne lub usługi całodobowe.

W środowiskowym domu samopomocy można uzyskać pomoc w zakresie:

- rozwijania umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- treningu umiejętności spędzania wolnego czasu,
- poradnictwa psychologicznego,
- pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
- niezbędnej opieki,
- terapii ruchowej (zajęcia sportowe i turystyczne),
- umożliwienia spożycia gorącego posiłku,
- poradnictwa dotyczącego uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Centrum” w Bielsku Białej jest powiatowym ośrodkiem wsparcia dziennego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, które ukończyły obowiązek szkolny. Prowadzi działalność w czterech filiach: trzech na terenie Bielska-Białej oraz w jednej w Bestwinie. **Dysponuje miejscami dla 120 osób.**

Zajęcia prowadzone są od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00-15.30. Nadrzędnym celem "Centrum" jest rehabilitacja społeczna dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną i niepełnosprawnościami sprzężonymi. Rehabilitacja zmierza do ogólnego rozwoju uczestników terapii, poprawy ich sprawności psychofizycznej, zaradności osobistej oraz przystosowania do możliwie niezależnego i samodzielnego życia w środowisku. W „Centrum” znajdują się pracownie terapii zajęciowej oraz odbywają się zajęcia: rehabilitacyjne, muzyczne, teatralne, judo, dogoterapia, hipoterapia oraz basen. Organizowane są wycieczki i wakacyjne wyjazdy rehabilitacyjno-terapeutyczne, wyjścia do kina, do kawiarni i na kręgle.

O szczegóły zapytaj: **Środowiskowy Dom Samopomocy „Centrum”**
43-300 Bielsko-Biała

ul. Sobieskiego 158
tel. 33 812 65 06

ul. Piastowska 58
tel. 33 815 80 95

ul. Jagienki 43 b
tel. 33 818 47 15

oraz 43-512 Bestwina, ul. Plebańska 2, tel. 32 214 15 51

<https://centrumsds.pl/>, e-mail: biuro@centrumsds.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej (PCPR) realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym i jest realizowana przede wszystkim przez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Ponadto PCPR udziela dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla osób niepełnosprawnych do:

- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze-przyznawane osobom niepełnosprawnym,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.

O szczegóły zapytaj: **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie**

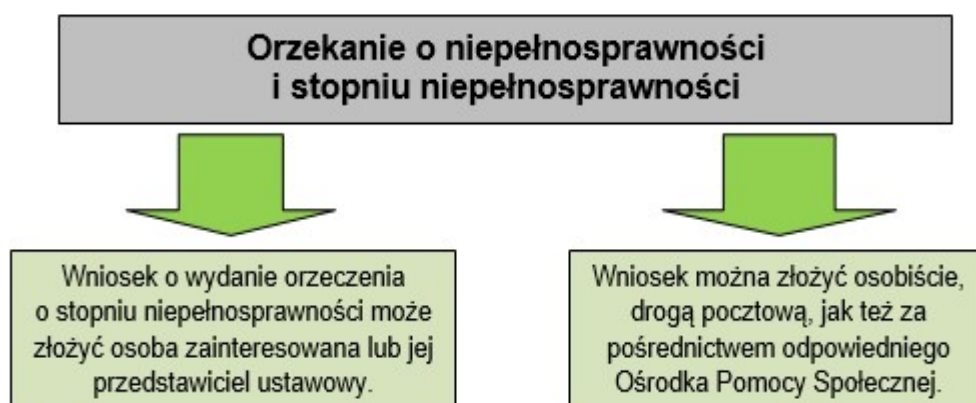
43-300 Bielsko-Biała, ul. Piastowska 40 tel.33 813 69 30, 33 813 69 38, fax.33 813 69 31

<https://www.pcpr.starostwo.bielsko.pl/> e-mail: pcpr@starostwo.bielsko.pl

IV. ORZĘKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

O niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności orzeka Powiatowy Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności.

Właściwość miejscową powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności dla osób, wobec których ma być wydane orzeczenie ustala się według miejsca stałego pobytu w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności. Dla osób bezdomnych, przebywających poza miejscem stałego pobytu ze względów zdrowotnych lub rodzinnych, przebywających w zakładach karnych i poprawczych, przebywających w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia na podstawie miejsca pobytu.

Do wniosku dołącza się zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia wraz z dokumentacją medyczną mającą wpływ na ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

1. W przypadku osób do 16 r. ż. nie ustala się stopnia niepełnosprawności:

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, **z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu**, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

2. Dla osób powyżej 16 r. ż. ustala się jeden z trzech stopni niepełnosprawności:

- **znaczny**, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą w celu pełnienia ról społecznych stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- **umiarkowany**, do którego zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
- **lekki**, do którego zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu powodującej w istotny sposób obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Należy zaznaczyć, że w Polsce obowiązuje **wieloorganowy system orzecznictwa**:

- **Zakład Ubezpieczeń Społecznych** orzeka o niezdolności do pracy i ustala uprawnienia do renty,
- **Zespół ds. orzekania o niepełnosprawności** orzeka o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem do ulg i uprawnień,
- **Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego** orzeka o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i ustala prawo do renty rolniczej,
- **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Obrony Narodowej** orzekają o niezdolności do służby.

Orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zawiera datę powstania niepełnosprawności, datę ważności orzeczenia, zakodowaną informację o przyczynie niepełnosprawności (jest to przydatne przy ubieganiu się o niektóre ulgi) oraz wskazania dotyczące między innymi: **odpowiedniego zatrudnienia, szkolenia, uczestnictwa w terapii zajęciowej, spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności uprawnia do korzystania z różnorodnych ulg między innymi:**

- ulg podatkowych,

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

- ulg komunikacyjnych,
- karty parkingowej,
- dofinansowania ze środków PFRON do przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych oraz technicznych ułatwiających funkcjonowanie danej osoby (tylko dla osób posiadających orzeczenie ZUS, Zespołów ds. Orzekania o niepełnosprawności lub pozostałe organy tj. KRUS, MSWiA, MON wydane przed 1.01.1998r.),
- korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
- zwolnień z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowo-telewizyjnych,
- udogodnień związanych z usługami pocztowymi,
- ulgowych biletów do muzeum i innych instytucji kultury.

Osoby niepełnosprawne, bez względu na posiadany stopień niepełnosprawności, nie są wykluczone z możliwości podejmowania zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Trzeba jednak pamiętać, iż osoby niepełnosprawne mają szczególne uprawnienia na rynku pracy. Czas pracy osoby niepełnosprawnej zaliczanej do lekkiego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo, a zaliczanej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie może przekroczyć 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo. Osoba niepełnosprawna nie może być zatrudniona w porze nocnej i godzinach nadliczbowych. Regulacji ograniczających czas pracy osób niepełnosprawnych nie stosuje się w przypadku osób zatrudnionych przy pilnowaniu (w ochronie) oraz gdy na wniosek osoby zatrudnionej, lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne pracowników lub w razie jego braku lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wyrazi na to zgodę.

Ponadto osoba niepełnosprawna ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy, na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek. Czas dodatkowej przerwy wynosi 15 minut i jest wliczony do czasu pracy. Osobie zaliczonej do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w danym roku kalendarzowym. Prawo do pierwszego, dodatkowego urlopu osoba nabywa po przepracowaniu jednego roku po dniu zaliczenia jej do jednego z tych stopni niepełnosprawności.

Pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne i spełniające wymogi ustawowe mogą ubiegać się o dofinansowanie do kosztów zatrudnienia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Oprócz tego **orzeczenie o stopniu niepełnosprawności jest też podstawą do starania się o możliwość zatrudnienia w zakładach pracy chronionej, zakładach aktywności zawodowej, a także umożliwia korzystanie z różnych szkoleń specjalistycznych (przygotowania zawodowego w miejscu pracy, stażu) czy udziału w warsztatach terapii zajęciowej.**

Orzekanie uchodźców wojennych z terenu Ukrainy

Obywatele Ukrainy, którzy w wyniku działań wojennych legalnie przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą ubiegać się o orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

Przy orzekaniu obywateli Ukrainy stosuje się obecnie obowiązujące przepisy regulujące zasady wydawania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Właściwość miejscowa zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności ustalana jest według miejsca pobytu uchodźcy wojennego z terenu Ukrainy.

Wniosek, zaświadczenie lekarskie i dokumentacja medyczna muszą być sporządzone w języku polskim. Jeżeli strona posiada dokumenty sporządzone w języku obcym jako dowód musi przedłożyć ich tłumaczenie przysięgłe. Językiem urzędowym jest język polski, dlatego wszelkie czynności urzędowe podejmowane są w języku polskim.

PAMIĘTAJ!!!

Osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie, mogą ubiegać się o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej uprawniającej do korzystania z ulg i uprawnień.

O szczegóły zapytaj w: **Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności**

43-300 Bielsko-Biała, ul. Piastowska 40, II piętro, pok. 232 tel.: 33 81 36 940

<https://bip.powiat.bielsko.pl/5396> e-mail: pzon@powiat.bielsko.pl

PAMIĘTAJ!!!

Orzeczenia ZUS, KRUS, MSWiA, MON i Powiatowego Zespołu ds. Orzekania można posiadać niezależnie od siebie.

W przypadku, kiedy osoba niepełnosprawna lub rodzina osoby niepełnosprawnej nie jest w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, przysługują jej świadczenia z pomocy społecznej.

Pomoc, która może być udzielona osobie z zaburzeniami psychicznymi stanowi udzielanie usług opiekuńczych oraz przyznawanie pomocy finansowej i rzeczowej, w formie zasiłku stałego lub celowego.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zakresie:

- zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, w tym opiekę higieniczną oraz zaleconą przez lekarza pielęgnację,
- uczenia umiejętności samodzielnego życia,
- ułatwienia dostępu do edukacji i kultury,
- załatwiania spraw urzędowych,
- uzyskania zatrudnienia,
- gospodarowania pieniędzmi,
- zapewnienia dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rewalidacyjnych.

Usługi te przyznawane są osobom, które wymagają pomocy innych osób, ale rodzina nie może tej pomocy zapewnić. Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, która występuje o pomoc lub w ośrodkach wsparcia takich jak środowiskowe domy samopomocy.

Udzielanie specjalistycznych usług opiekuńczych jest odpłatne. Wysokość opłaty ustala ośrodek pomocy społecznej właściwy dla miejsca zamieszkania osoby starającej się o przyznanie pomocy w oparciu o kryterium dochodów.

V. ORZEKANIE O NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

O niezdolności do pracy i jej stopniu orzeka lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), ustala on:

- datę powstania niezdolności do pracy,
- trwałość lub przewidywany okres niezdolności do pracy,
- związek przyczynowy niezdolności do pracy lub śmierci z określonymi okolicznościami, np. wypadkiem przy pracy, chorobą zawodową,
- niezdolność do samodzielnej egzystencji,
- celowość przekwalifikowania zawodowego.

Osoba zainteresowana może wnieść sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika do komisji lekarskiej w ciągu 14 dni od dnia jego otrzymania. Komisja lekarska nie rozpatruje sprzeciwu wniesionego po terminie. W uzasadnionych przypadkach ZUS, na wniosek osoby zainteresowanej, może przywrócić termin na wniesienie sprzeciwu.

Prezes ZUS w terminie 14 dni od dnia wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika może zgłosić zarzut wadliwości orzeczenia i przekazać sprawę do rozpatrzenia komisji lekarskiej. O zgłoszeniu tego zarzutu ZUS niezwłocznie zawiadamia osobę zainteresowaną. Komisja lekarska, rozpatrując sprzeciw lub zarzut wadliwości, dokonuje oceny niezdolności do pracy i jej stopnia oraz ustalenia okoliczności wymienionych wyżej.

Przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy lekarz orzecznik i komisja lekarska uwzględniają:

- stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji,
- możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Lekarz orzecznik i komisja lekarska wydają orzeczenie na podstawie dokumentacji dołączonej do wniosku oraz po przeprowadzeniu bezpośredniego badania stanu zdrowia osoby, w stosunku do której ma być wydane orzeczenie. Orzeczenie może być wydane bez badania bezpośredniego, jeżeli dokumentacja dołączona do wniosku jest wystarczająca do jego wydania.

Orzeczenie lekarza orzecznika, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub co do którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości, **albo orzeczenie komisji lekarskiej, stanowi podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczeń, do których prawo uzależnione jest od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji.**

Świadczenia zależne od wydanego orzeczenia:

1. Świadczenie rehabilitacyjne

Prawo do świadczenia ma osoba ubezpieczona, która **wyczerpała okres pobierania zasiłku chorobowego** oraz

- nadal jest niezdolna do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja rokują odzyskanie zdolności do pracy oraz

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

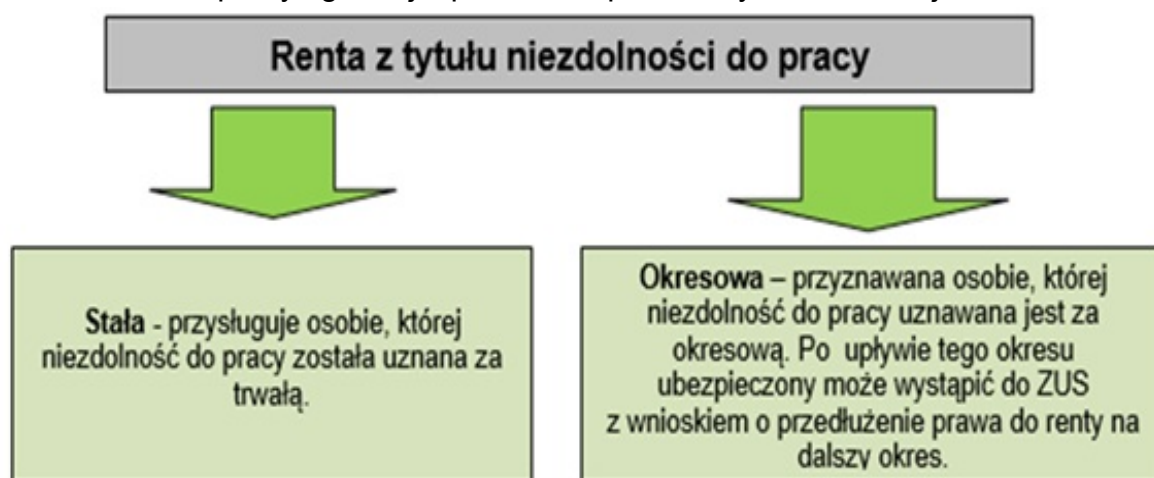
- gdy został złożony wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy, a lekarz orzecznik ustalił, że dalsze leczenie lub rehabilitacja rokuje odzyskanie zdolności do pracy.

Świadczenie jest przyznawane na okres przywrócenia zdolności do pracy, nie dłużej niż na okres 12 miesięcy.

2. Renta z tytułu niezdolności do pracy

Za osobę niezdolną do pracy uważa się osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania tej zdolności po przekwalifikowaniu.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Aby otrzymać rentę z tytułu niezdolności do pracy należy **ŁĄCZNIE SPEŁNIAĆ** następujące warunki:

- zostać uznanym za niezdolnego do pracy,
- posiadać wymagany - stosowny do wieku, w którym powstała niezdolność do pracy - okres składkowy i nieskładkowy,
- niezdolność do pracy musi powstać w wymienionych w ustawie okresach składkowych (np. ubezpieczenia, zatrudnienia) lub nieskładkowych (np. w okresie pobierania zasiłku chorobowego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego) albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Aby otrzymać rentę należy złożyć wniosek do oddziału ZUS.

Do wniosku należy dołączyć aktualne zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza, informację dotyczącą charakteru i rodzaju pracy, dokumentację medyczną oraz inne dokumenty poświadczające stan zdrowia.

3. Renta szkoleniowa

Jeśli ubezpieczony spełni warunki wymagane do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy i uzyska orzeczenie o celowości przekwalifikowania zawodowego ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie, może otrzymać **rentę szkoleniową**.

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

Renta przyznawana jest na okres 6 miesięcy i może być przedłużona na czas niezbędny do przekwalifikowania, nie dłużej jednak niż o 30 miesięcy.

4. Renta socjalna

Osobie pełnoletniej (która ma ukończone 18 lat, lub jest kobietą, która wyszła za mąż po ukończeniu 16 lat), **całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu**, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia,
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia,
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej,

przysługuje **renta socjalna**.

W przypadku zbiegu uprawnień do renty socjalnej z uprawnieniem do renty rodzinnej kwota renty socjalnej ulega takiemu obniżeniu, aby łączna kwota obu świadczeń nie przekraczała 300% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Renta socjalna nie przysługuje, jeżeli kwota renty rodzinnej przekracza 300% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

5. Dodatek dopełniający do renty socjalnej

Osoby, które mają prawo do renty socjalnej i są całkowicie niezdolne do pracy oraz niezdolne do samodzielnej egzystencji, od 1 stycznia 2025 r, mogą otrzymać dodatkowe wsparcie w postaci dodatku dopełniającego do renty socjalnej.

Osobom, które na dzień 1 stycznia 2025 r. spełniały ww. warunki, ZUS przyznał dodatek, bez wniosku natomiast osoby, które mają prawo do renty socjalnej i są całkowicie niezdolne do pracy, ale nie mają orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji mogą złożyć do ZUS wniosek o dodatek dopełniający do renty socjalnej.

Wniosek EDD-SOC jest dostępny na stronie internetowej www.zus.pl oraz we wszystkich placówkach ZUS. Do wniosku trzeba dołączyć aktualne zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza.

Od 1 marca 2025 r. dodatek dopełniający wynosi 2610,72 zł - będzie waloryzowany raz w roku. Będzie od niego odliczana składka na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczka na podatek dochodowy. Będzie też podlegał potrąceniom i postępowaniu egzekucyjnemu na takich samych zasadach jak renta socjalna.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyzna dodatek dopełniający osobom od miesiąca, w którym spełnią warunki do jego otrzymania, najwcześniej od miesiąca złożenia wniosku.

6. Dodatek pielęgnacyjny

Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji mogą ubiegać się o **dodatek pielęgnacyjny**. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca dodatki pielęgnacyjne, które przysługują osobom uprawnionym do emerytur lub rent, jeżeli zostały one uznane za całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo ukończyły 75 lat.

Prawo do dodatku pielęgnacyjnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych może ustalić po otrzymaniu stosownego wniosku wraz z niezbędnymi dokumentami.

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

Świadczeniobiorcom, którzy ukończyli 75 rok życia, ZUS wypłaca dodatek pielęgnacyjny z urzędu – bez wniosku.

Wysokość dodatku pielęgnacyjnego podlega corocznej waloryzacji. Od 1 marca 2025 r. dodatek pielęgnacyjny wynosi 348,22 zł.

Osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego nie przysługuje wypłata zasiłku pielęgnacyjnego z Ośrodka Pomocy Społecznej.

7. Świadczenia uzupełniające 500+ dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji

Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji mogą ubiegać się o **świadczenie uzupełniające 500+**

Osoba, która spełnia następujące warunki:

- ukończyła 18 lat,
- jest niezdolna do samodzielnej egzystencji, a niezdolność ta została stwierdzona orzeczeniem lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej ZUS o niezdolności do samodzielnej egzystencji lub całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- jest uprawniona do świadczeń (emerytury, renty albo innych świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych lub wypłacanych przez zagraniczną instytucję właściwą do spraw emerytalno-rentowych), ale **ich łączna wysokość brutto nie przekracza** od 1 marca 2025 r. - **2552,39 zł** albo
- nie jest uprawniona do emerytury ani renty, nie ma ustalonego prawa do innego świadczenia pieniężnego finansowanego ze środków publicznych, np. zasiłku stałego albo zasiłku okresowego (warunek nie dotyczy jednorazowych świadczeń), ani nie jest uprawniona do świadczenia z zagranicznej instytucji właściwej do spraw emerytalno-rentowych.

Prawo do świadczenia 500+ Zakład może ustalić po otrzymaniu stosownego wniosku wraz z niezbędnymi dokumentami.

8. Rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS

Zakład Ubezpieczeń Społecznych **prowadzi program rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS skierowany do osób ubezpieczonych.**

Celem programu jest przywrócenie zdolności do pracy osobom, które w następstwie choroby, urazu lub wypadku są zagrożone długotrwałą niezdolnością do pracy lub są nadal niezdolne do pracy, ale jednocześnie, po odbyciu rehabilitacji leczniczej, rokuja odzyskanie tej zdolności. Podstawą skierowania do ośrodka rehabilitacyjnego jest orzeczenie o potrzebie rehabilitacji, wydane przez lekarza orzecznika ZUS.

Orzeczenie może być wydane w następujących okolicznościach:

- na wniosek lekarza prowadzącego leczenie,
- podczas kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy,
- przy ustalaniu uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego,
- podczas orzekania o niezdolności do pracy dla celów rentowych.

Rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej prowadzona jest w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym.

Rehabilitacja lecznicza odbywa się na podstawie ustalonego indywidualnie programu (trwa 24 dni, przy czym w uzasadnionych wypadkach okres ten może być skrócony lub wydłużony), uwzględniającego schorzenie podstawowe i choroby współistniejące i zawiera następujące elementy: kinezyterapię i fizykoterapię, czyli zabiegi z zakresu ciepłolecznictwa, krioterapii, magneto i elektroterapii, leczenia ultradźwiękami, laseroterapii i różnych form masażu, rehabilitację psychologiczną, w tym m.in. psychoedukację i treningi relaksacyjne, edukację zdrowotną.

9. Świadczenie wspierające skierowane do osób z niepełnosprawnościami

Osoba ubiegająca się o świadczenie powinna:

1. **najpierw** złożyć wniosek do wojewódzkiego zespołu ds. orzekania (WZON), w celu otrzymania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia WZON, następnie po uzyskaniu decyzji z WZON,
2. złożyć wniosek do ZUS o przyznanie i wypłatę świadczenia. Wniosek może złożyć najwcześniej z dniem, w którym decyzja WZON stała się ostateczna.

Wniosek można złożyć wyłącznie drogą elektroniczną przez:

- Platformę Usług Elektronicznych (PUE) ZUS,
- portal Emp@tia,
- bankowość elektroniczną.

Osobami uprawnionymi są osoby, które:

- ukończyły 18 lat,
- są obywatelami Polski albo Unii Europejskiej (UE) lub Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), a jeśli nie – przebywają legalnie w Polsce i mają dostęp do rynku pracy,
- mieszkają w Polsce,
- otrzymały decyzję WZON, w której poziom potrzeby wsparcia został ustalony na uprawniającym poziomie punktów.

Data, kiedy będzie można złożyć wniosek o świadczenie wspierające do ZUS będzie zależeć od liczby punktów w decyzji WZON oraz od tego czy opiekunowi osoby z niepełnosprawnością przysługuje inne świadczenie:

- osoby, które mają od 87 do 100 pkt, mogły ubiegać się o świadczenie od 2024 r.,
- osoby, które mają od 78 do 86 pkt, mogą ubiegać się o świadczenie od 2025 r.,
- osoby, które mają od 70 do 77 pkt, mogą ubiegać się o świadczenie od 2026 r.

Osoby, które mają/miały co najmniej 70 pkt, będą mogły uzyskać świadczenie wspierające od 2024 r., pod warunkiem, że po 31 grudnia 2023 r. opiekunom tych osób przysługuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna wypłacanego przez organ gminy.

Osoba ubiegająca się o świadczenie wspierające musi mieć status osoby z niepełnosprawnością potwierdzony w formie:

- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – wydanego przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- orzeczenia o niezdolności do pracy lub orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji – wydanego przez lekarzy orzekających w ZUS,

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

- orzeczenia o inwalidztwie – wydanego przed wrześniem 1997 r. przez komisje lekarskie do spraw inwalidztwa i zatrudnienia,
- orzeczenia wydanego przez inny organ (np. KRUS).

WZON wyda decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia na taki sam okres, na jaki dana osoba ma orzeczenie o niepełnosprawności, nie dłużej jednak niż na 7 lat.

O szczegóły zapytaj: **Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bielsku-Białej 43-350 Bielsko-Biała, ul. Zygmunta Krasińskiego 34, 36**

Informacja:

Centrum Kontaktu Klientów (CKK) ZUS tel.: **22 560 16 00**, e-mail: cot@zus.pl

- konsultanci **CKK** są dostępni od **pon. – pt. w godz. 7.00 – 18.00**
- komunikaty informacyjne z wybranego zakresu funkcjonowania ZUS można odsłuchać **24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu**.

Więcej na stronie: <https://www.zus.pl/>

Godziny pracy Sali Obsługi Klienta: **poniedziałek: od 8.00 do 17.00, od wtorku do piątku: od 8.00 do 15.00.**

Telefoniczna rezerwacja wizyty: w Oddziale ZUS w Bielsku-Białej można zarezerwować wizytę na konkretny dzień i określoną godzinę pod nr tel. **33 825 30 23**.

e-wizyta

Sprawy w ZUS klienci mogą załatwiać bez wychodzenia z domu poprzez skorzystanie z e-wizyty przez Internet. Na e-wizytę można umówić się w dni robocze w godzinach od 9.00-14.00. Aby zarezerwować wizytę w dogodnym terminie, wystarczy wejść na link do e-wizyty www.zus.pl/e-wizyta

Platforma Usług Elektronicznych (PUE/eZUS) ułatwia dostęp do usług świadczonych przez ZUS:

- umożliwia dostęp on-line do danych zapisanych na kontach w ZUS,
- daje możliwość łatwego generowania i przesyłania drogą elektroniczną dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych, jak również pism i wniosków,
- daje możliwość umówienia się na wizytę w ZUS.

VI. PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE

Publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne udzielają dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej polegającej na **diagnozowaniu dzieci i młodzieży w celu określenia indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, wyjaśnienia mechanizmów ich funkcjonowania w odniesieniu do zgłaszanego problemu oraz wskazania sposobu rozwiązania tego problemu.**

Efektom prowadzonych diagnoz jest w szczególności:

- wydawanie opinii, informacji o wynikach diagnozy;
- wydawanie orzeczeń o potrzebie: kształcenia specjalnego, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

- objęcie dzieci i młodzieży oraz rodziców bezpośrednią pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
- wspomaganie nauczycieli w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą oraz rodzicami.

Inne zadania Poradni:

- prowadzenie terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin;
- udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- udzielanie pomocy rodzicom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, w tym predyspozycji i uzdolnień oraz w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych.

Zadania Poradni realizowane są przez specjalistów w formie indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych dla dzieci i młodzieży, terapii rodziny, grup wsparcia, prowadzenia mediacji, interwencji kryzysowej, warsztatów, porad i konsultacji, wykładów i prelekcji, działalności informacyjno- szkoleniowej, z wykorzystaniem nowoczesnych metod terapeutycznych.

Poradnia zajmuje się także:

- wspomaganiem dzieci i młodzieży z trudnościami adaptacyjnymi, związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanymi z wcześniejszym kształceniem za granicą,
- realizacją zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych.
- wspomaganiem szeroko pojętej wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny.

PAMIĘTAJ!!!

Zasady przyjmowania:

- usługi są bezpłatne,
- korzystanie z nich jest dobrowolne, nie wymaga skierowania od lekarza,
- wizytę można umówić telefonicznie.

O szczegóły zapytaj: Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna 43-502 Czechowice-Dziedzice, ul. Kasprowicza 48, tel.: 32 215 22 20, 512 526 671.

<http://www.poradnia-czechowice.pl/> e-mail: poradnia@poradnia-czechowice.pl

Sala integracji sensorycznej: Czechowice–Dziedzice, ul. Traugutta 11,

Filia PPPP w Bielsku–Białej:

43-300 Bielsko–Biała, ul. Piastowska 44, tel.: 33 811 82 47, 512 526 840.

e-mail: filia.bielsko@poradnia-czechowice.pl

VII. PORADNICTWO ZAWODOWE I AKTYWIZACJA ZAWODOWA

Osoby niepełnosprawne z powodu choroby psychicznej, wyłączone z pracy zawodowej i innych form konstruktywnej aktywności życiowej, mające trudności w codziennym

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

funkcjonowaniu, w poprawnych relacjach społecznych i na rynku pracy, mogą korzystać z różnych form rehabilitacji społecznej i zawodowej oferowanych m.in. przez **Warsztaty Terapii Zajęciowej „Dworek” przy Bielskim Centrum Psychiatrii – Olszówka w Bielsku-Białej**. Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) stanowią końcowe ogniwo zintegrowanego kompleksowego programu rehabilitacji psychiatrycznej, jaki proponuje osobom przewlekle chorym psychicznie.

Wymiernym efektem procesu rehabilitacji w WTZ jest podjęcie zatrudnienia w Zakładach Aktywizacji Zawodowej, na rynku pracy chronionej albo na przystosowanym stanowisku pracy rynku otwartego, co udaje się części uczestników.

Warsztaty Terapii Zajęciowej są placówką pobytu dziennego. **Czas trwania zajęć wynosi nie więcej niż 7 godzin dziennie**. Obecnie na Warsztatach jest miejsce dla 55 osób, które z powodu zaburzeń psychicznych mają orzeczony znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności i wskazania do uczestnictwa w terapii zajęciowej. Praca terapeutyczna w Warsztatach odbywa się w małych 5-osobowych grupach prowadzonych przez wykwalifikowaną kadrę terapeutyczną w 11 tematycznych pracowniach:

- pracowni fotograficzno-komputerowej,
- pracowni biurowo-dekoratorskiej,
- pracowni gospodarstwa domowego,
- pracowni ogrodniczo-technicznej,
- pracowni rękodzieła artystycznego,
- pracowni rozwoju zawodowego „Leśna Kawiarenka”
- pracowni rozwoju zawodowego II „Punkt Biblioteczny”,
- pracowni krawieckiej,
- pracowni ceramiki,
- pracowni techniki z elementami kreatywnego zdobienia,
- pracowni manufaktury cukierniczej.

Zajęcia prowadzone w ramach pracowni są dostosowane do indywidualnych potrzeb, możliwości i umiejętności uczestników.

Zostały też utworzone indywidualne stanowiska pracy związane ze sprzedażą artykułów spożywczych i obsługą klientów w „Leśnej Kawiarence”, w punkcie bibliotecznym oraz pracowni ogrodniczo-technicznej, gdzie uczestnicy nabywają realne, konkretne umiejętności i doświadczenia zawodowe, które mogą im w przyszłości ułatwić powrót na rynek pracy.

Dodatkowo warsztaty umożliwiają udział w spotkaniach grupowych o charakterze terapeutycznym, zajęciach z zakresu psychoedukacji, treningach umiejętności społecznych i zawodowych, pomoc pracownika socjalnego w rozwiązywaniu wielu problemów, uczestnictwo w imprezach okolicznościowych i integracyjnych, wycieczkach oraz w życiu kulturalnym.

O szczegóły zapytaj: **Warsztaty Terapii Zajęciowej” Dworek”**, przy Bielskim Centrum Psychiatrii-Olszówka w Bielsku-Białej,

43-300 Bielsko-Biała, ul. Olszówka 102, tel.: 33 812 30 41 w. 144, 154

<https://wtzdworek.pl/tl/>; e-mail: wtz.dworek@wp.pl

Poza Warsztatami działającymi przy Bielskim Centrum Psychiatrii – Olszówka w Bielsku – Białej na osoby wymagające terapii i wsparcia czekają również miejsca w:

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

- **Warsztatach Terapii Zajęciowej „Felicitas”** prowadzonych przez Stowarzyszenie FELICITAS Kreacja Rzeczywistości
 - **43-502 Czechowice-Dziedzice, ul. Nad Białką 1e, tel. 570 027 497,**
 - **43-340 Kozy, ul. Bielska 17, tel. 519 485 607,**
<http://felicitas.pl>; e-mail: biuro@felicitas.pl
- **Warsztatach Terapii Zajęciowej „Port”** prowadzonych przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „PORT”, **43-300 Bielsko-Biała, ul. Michałowicza 12, tel. 33 496 06 20;** <https://sprport.pl/>; e-mail: port-bielsko@o2.pl
- **Warsztatach Terapii Zajęciowej „Jesteś potrzebny”** prowadzonych przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”, **43-300 Bielsko-Biała, ul. Sempołowskiej 13, tel. 33 497 58 78;**
<http://jestespotrzebny.pl/>; e-mail: biuro@jestespotrzebny.pl

POWIATOWY URZĄD PRACY

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia z:

- **subsydiowanych (dofinansowanych ze środków PUP) form wsparcia, między innymi:**
 - szkolenia – organizowanego z inicjatywy Urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, o ile zostanie uprawdopodobnione, że szkolenie zapewni uzyskanie pracy*,
 - potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności*,
 - bonu na kształcenie ustawiczne*,
 - pożyczki edukacyjnej*,
 - opłaty pobieranej za postępowanie nostryfikacyjne*,
 - opłaty za przeprowadzenie postępowania i wydanie decyzji w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonania zawodu regulowanego*,
 - stażu,
 - zatrudnienia subsydiowanego (prace interwencyjne, roboty publiczne),
 - zatrudnienia w ramach nowoutworzonego, wyposażonego lub doposażonego stanowiska pracy,
 - badań lekarskich lub psychologicznych w celu określenia zdolności do wykonywania pracy, uczestnictwa w szkoleniu,
 - jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
 - jednorazowych środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej,
 - pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej,
 - bonu na zasiedlenie.
- **niesubsydiowanych (darmowych) form wsparcia, między innymi:**
 - pośrednictwa pracy – polegającego na udzielaniu pomocy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia**,
 - poradnictwa zawodowego – polegającego na udzielaniu pomocy w wyborze lub zmianie zawodu, miejsca pracy, kierunku kształcenia lub szkolenia**.

Przewodnik o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie bielskim - 2025

- * z tej formy wsparcia może korzystać również osoba zatrudniona bądź wykonująca inną pracę zarobkową
- ** z tej formy wsparcia może korzystać również osoba niezarejestrowana

O szczegóły zapytaj: **Powiatowy Urząd Pracy**

43-300 Bielsko-Biała, ul. Partyzantów 55.

Urząd swoim działaniem obejmuje obszar miast oraz gmin: Bielsko-Biała, Czechowice-Dziedzice, Bestwina, Buczkowice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Szczyrk, Wilkowice, Porąbka, Wilamowice.

PUP czynny:

poniedziałek, wtorek, czwartek w godzinach **7:30 do 15:30**,

środa w godzinach **7:30 do 17:30**, piątek w godzinach **7:30 do 13:30**,

33 496 51 50 – centrala PUP

33 496 51 71 – stanowisko ds. obsługi osób niepełnosprawnych – pośrednik pracy

33 496 51 56 – stanowisko ds. obsługi osób niepełnosprawnych – doradca zawodowy

33 496 51 72 – stanowisko ds. szkoleń

33 496 51 61 – Dział Programów i Aktywnych Form – obsługa zadań z PFRON

<https://bielsko-biala.praca.gov.pl/> e- mail: sekretariat@pup-bielsko.pl,

oraz w **Lokalnym Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w Czechowicach-Dziedzicach** (dla osób zamieszkałych na terenie miasta i gminy Czechowice-Dziedzice oraz gminy Bestwina).

43-502 Czechowice-Dziedzice, ul. Kołłątaja 3, wejście od placu Jana Pawła II tel.

33 496 51 90 lub 98

e-mail: lpik@pup-bielsko.pl

Telefony zaufania i infolinie ogólnopolskie:

116 111 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży (całodobowo, bezpłatnie)

116 123 – telefon zaufania dla osób dorosłych w kryzysie emocjonalnym (całodobowo, bezpłatnie)

800 702 222 – Centrum wsparcia dla osób dorosłych w kryzysie psychicznym (całodobowo, bezpłatnie)

801 889 880 – telefon zaufania dla osób z uzależnieniami behawioralnymi (pon. – pt. 17⁰⁰ – 22⁰⁰, wg taryfy operatora)

801 140 068 – „Pomarańczowa linia”-wsparcie dla rodziców dzieci i młodzieży uzależnionej od alkoholu lub narkotyków (pon. – pt. 14⁰⁰ – 20⁰⁰, wg taryfy operatora)

800 121 212 – dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka (całodobowo, bezpłatnie)

33 814 62 21 lub 33 192 88 - Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej (POIK) (całodobowo, wg taryfy operatora)

797 998 600 – POIK - telefon dla osób niedosłyszących i niesłyszących (całodobowo, wg taryfy operatora)

33 810 07 04 – POIK - niebieska linia (całodobowo, wg taryfy operatora)

zeskanuj, aby przejść do strony

